

GJG-22

जीजेजी-२२

જીજેજી-૨૨

IMPORTANT NOTICE –

TERMS & CONDITIONS OF SALE AND USE:

By opening and using these seeds, you agree to the following terms. If you do not accept, return the unopened package with proof of purchase for a full refund. This product is licensed for planting only in approved regions. The resulting crop may only be used for food, feed, or processing.

RISK OF NON-

PERFORMANCE:

Seed performance may be affected by factors beyond RENO Agrigenetics Private Limited (RENO) control (e.g., weather, pests, diseases, soil, planting practices). The buyer assumes all such risks.

LIMITATION OF

WARRANTIES &

LIABILITY:

RENO warrants only that the seed matches the label description within legal tolerances. No other warranties (express or implied) are given. RENO is not liable for incidental or consequential damages. Remedies are limited to seed replacement or refund, at RENO's discretion. Claims must be reported within 30 days of discovery or before harvest, whichever is earlier, and submitted directly to RENO. Terms may only be changed in writing by RENO's authorized representative.

PRODUCED BY: RENO

AGRIGENETICS PVT. LTD.,

102, Akik Complex, S.G.

Highway, Bodakdev,

Ahmedabad-380015, Gujarat.

GST No.24AAECR6292A1ZL

Phone: +91-98257

51649. Website:

<https://www.renoagrigenetics.co>

[m/home](https://www.renoagrigenetics.co)

1. Groundnut: Agronomic

Practices and Integrated

Pest Management

GJG-22 (Gujarat Groundnut-20), is a highly popular and improved groundnut variety, especially in Gujarat, India. It is a semi-spreading (Virginia bunch) type known for its high yield potential and good oil content.

1. Variety Characteristics

Maturity : 115-120 days (Kharif).

Plant Type : semi-spreading (Virginia bunch)

Seed : Dark Rose/Reddish

colored kernels. **Size**: Bold kernel size **Oil Content** : High (approx. 50-53%). **Shelling %** : Good (approx. 68-72%). **Pod Yield** : **Kharif (Rainfed)** : 18-20 quintals/acre (20-22 qt/ha). Depending on the source and growing conditions. **Dormancy Period** : 30 To 35 Days.

2. Soil and Land Preparation

Soil Type : Prefers well-drained, light to medium-textured soils such as sandy loams or loamy sands. Avoid heavy clayey, or poorly drained soils. **Soil pH** : The ideal pH range is 6.5 to 7.5 (slightly acidic to neutral). **Land Preparation** : **Ploughing** : One deep ploughing (15-20 cm) to uproot old stubble and improve soil aeration. **Harrowing** : Follow with 2-3 harrowings to break clods and achieve a fine, level seedbed. **Leveling** : Ensure the field is well-leveled for uniform irrigation and germination.

3. Sowing and Seed Treatment

Sowing Time : Kharif : 25 May to 30 June (with the onset of monsoon) **Seed Rate** : 60-70 kg per acre. Use only fresh, healthy, and bold kernels. **Spacing** : **Row-to-Row** : 18-24 Inches **Plant-to-Plant** : 8-10 cm **Seed Treatment** : This is a critical step to protect against seed-borne and soil-borne diseases and pests. **Fungicide** : Treat seeds with a fungicide like **Thiram** or **Mancozeb** (3 g/kg seed) or **Carbendazim** + **Mancozeb** combination (3 g/kg seed) to manage collar rot, root rot, and other fungal infections. **Biocontrol (Optional)** : If not using chemical fungicides, treat with **Trichoderma viride** (4-5 g/kg seed). **Biofertilizer** : After fungicide treatment (allow seeds to dry), treat with a **Rhizobium culture** (as per packet instructions) to enhance nitrogen fixation. **Insecticide** : In areas prone to termites or white grubs, treat seeds with **Chlorpyrifos 20 EC** (6-12 ml/kg seed).

4. Fertilizer and Nutrient

Management

“PRECAUTION” : Farmers are advised to test their soil before applying fertilizers. Use the soil test results to apply only the required nutrients for healthy crops and sustainable soil management. **Basal Dose (At Sowing)** : **Organic Integration** : Apply 10-12 tonnes/ha (4-5 tonnes/acre) of well-decomposed Farm Yard Manure (FYM) or compost during the last harrowing. **Kharif Groundnut** : 12.5-25 kg N, 25-50 kg P₂O₅, 0-25 kg K₂O, 25 kg zinc sulphate, 7.5 tons FYM per hectare. **Summer Groundnut** : 25 kg N, 50 kg P₂O₅, 50 kg K₂O, 25 kg zinc sulphate, 7.5 tons FYM per hectare. Groundnut, being a legume, fixes its own nitrogen, so it requires only a small "starter dose" of Nitrogen (N). Phosphorus (P) is vital for root development and nodulation. Potassium (K) is important for pod filling and disease

resistance. **Top Dressing (Crucial)** : **Gypsum** : This is essential for proper pod development and kernel filling. Apply 500 kg of Gypsum per hectare (200 kg/acre). Apply at the peak flowering stage, around 35-45 Days After Sowing (DAS), near the base of the plants just before earthing up. **Micronutrients** : If soil tests show deficiencies, apply Zinc Sulphate (25 kg/ha) as a basal dose or correct Iron (Fe) or Boron (B) deficiencies with foliar sprays.

5. Irrigation Management

Critical Stages for Irrigation : **Flowering** : (approx. 20-30 DAS) **Pegging** : (approx. 40-50 DAS) - This is the most critical stage. **Pod Development** : (approx. 60-80 DAS) Avoid water logging at all costs. Ensure proper drainage.

6. Weed Management

Pre-emergence : Apply a pre-emergence herbicide like **Pendimethalin** (1.0 kg a.i./ha) within 2 days of sowing. **Hand Weeding** : Perform 1-2 hand weeding at 20-25 DAS and 40-45 DAS. The first weeding can be combined with earthing up, which helps in peg penetration.

7. Major Pest and Disease

Management

Pest Control: Sucking Pests (Aphids, Jassids, Thrips) : These pests suck sap and can transmit viral diseases (like Bunch Necrosis). **Control** : Seed treatment with Imidacloprid 70% WG (2-3 g/15 L). Foliar spray of Acephate 75% SP (1.5 g/L) or Thiamethoxam 75% SG (50g/acre). **Leaf Miner** : Larvae tunnel into leaves, creating white "mines." **Control** : Spray Spinosad 45% SC (60-90 ml/acre) or Neem oil (5%). **Tobacco Caterpillar (Spodoptera litura)** : Larvae feed voraciously on leaves, often in groups. **Control** : Set up pheromone traps (4-5/acre) to monitor and trap male moths. For young larvae, spray Neem oil (1500 ppm) or Emamectin Benzoate 5% SG (0.5 g/litre water). Spray Chlorantraniliprole 18.5% SC at 60-90 ml per acre, diluted in 200-250 litres of water or Flubendiamide 20% WG (60 g/ha). **White Grub / Termites** : These soil pests damage roots and pods. **Control** : Seed treatment with Imidacloprid 17.8% SL (as mentioned above) is the best preventive measure. **Disease Control** : **Tikka (Early Leaf Spot and Late Leaf Spot)** : Small, dark, circular spots appear on leaves, leading to defoliation. **Control** : Treat the seeds using good seed treatment fungicide. Spray Mancozeb (0.2%) + Carbendazim (0.05%) or Tebuconazole + Azoxystrobin at 21-day intervals. **Rust** : Reddish-brown pustules appear on the lower side of leaves. **Control** : Spray Mancozeb or Propiconazole 25% EC (1 ml/litre water). **Collar Rot / Root Rot (Aspergillus)** : A fungal disease causing rotting at the collar region, leading to

wilting and death of young plants. **Control** : Soil application of *Trichoderma viride* (2.5 kg/ha) + seed treatment with Thiram 75% WP. **Aflatoxin** : To reduce timely harvest (35-40% moisture) + rapid drying (<10% moisture) is a must.

8. Harvest and Post-Harvest (Drying & Storage):

Harvesting Time : The crop is ready for harvest when the leaves turn yellow and start to shed, and the inner shell of the pods turns dark. **Process** : Irrigate the field 2-3 days before harvesting to make pulling the plants easier. Pull the plants, stack them for a few days to cure, and then separate the pods. **Drying** : Dry the pods in the sun for 4-5 days until the moisture content is reduced to 8-10% to prevent aflatoxin contamination and ensure safe storage. **Additional Note** : Adjustments may be needed based on local soil tests or climatic conditions.

2. मूंगफली: कृषि पद्धतियाँ

और एकीकृत कीटप्रबंधन

(हिंदी)

GJG-22 (गुजरात ग्राउंडनट-20), मूंगफली की एक बहुत पॉपुलर और बेहतर वैरायटी है, खासकर गुजरात, इंडिया में। यह एक सेमी-स्प्रेडिंग (वर्जीनिया बून्च) टाइप है जो अपनी ज़्यादा गुच्छा पोर्टेबिलिटी और अच्छे ऑयल कंटेंट के लिए जानी जाती है।

1. वैरायटी की खासियतें

मैच्योरिटी : 115-120 दिन (खरीफ)।

प्लांट टाइप : सेमी-स्प्रेडिंग (वर्जीनिया

गुच्छा) **बीज** : डार्क रोज़/लाल रंग के दाने। **साइज़** : बोल्ड दाने का साइज़

ऑयल कंटेंट : ज़्यादा (लगभग 50-53%)। **शैलिंग** : अच्छा (लगभग

68-72%)। **फली की पैदावार** : **खरीफ** (बारिश पर आधारित): 18-

20 क्विंटल/एकड़ (20-22 qt/ha)।

सोर्स और ग्राइंडिंग कंडीशन पर निर्भर करता है। **डॉमैसै पीरियड** : 30 से 35 दिन।

2. मिट्टी और भूमि की तैयारी

मिट्टी का प्रकार : अच्छी जल निकासी वाली, हल्की से मध्यम बनावट वाली मिट्टी जैसे रेतीली दोमट या दोमट रेत को प्राथमिकता दी जाती है। भारी चिकनी या कम जल निकासी वाली मिट्टी से बचें। **मिट्टी का पीएच** : आदर्श पीएच सीमा 6.5 से 7.5 (थोड़ा अम्लीय से उदासीन) है। **भूमि की तैयारी** : **जुताई** : पुरानी टूट को उखाड़ने और मिट्टी में वायु संचार बढ़ाने के लिए एक गहरी जुताई (15-20 सेमी) करें। **हैरोइंग** : ढेलों को तोड़ने और एक अच्छी, समतल बीज ब्यारी बनाने के लिए 2-3 बार हैरोइंग करें। **समतलीकरण** : सुनिश्चित करें कि समान सिंचाई और अंकुरण के लिए खेत अच्छी तरह से समतल हो।

3. बुवाई और बीज उपचार

बुवाई का समय : खरीफ : 25 मई से 30 जून (मानसून की शुरुआत के साथ) **बीज की मात्रा** : 60-70 kg प्रति एकड़। सिर्फ ताज़े, हल्दी और मोटे दाने ही इस्तेमाल करें। **दूरी** : **लाइन से लाइन** : 18-24 इंच **पौधे से पौधे** : 8-10 cm **बीज का ट्रीटमेंट** : बीज से होने वाली और मिट्टी से होने वाली बीमारियाँ और कीड़ों से बचाने

के लिए यह एक ज़रूरी कदम है। **फंगीसाइड** : कॉलर रॉट, रूट रॉट और दूसरे फंगल इन्फेक्शन को मैनेज करने के लिए बीजों को थिरम या मैन्कोजेब (3 g/kg बीज) या कार्बेन्डाजिम + मैन्कोजेब कॉम्बिनेशन (3 g/kg बीज) जैसे फंगीसाइड से ट्रीट करें।

4. उर्वरक और पोषक तत्व प्रबंधन

केमिकल फंगीसाइड का इस्तेमाल नहीं कर रहे हैं, तो ट्राइकोडर्मा विराइड (4-5 g/kg बीज) से ट्रीट करें। **बायोफर्टिलाइज़र** : फंगीसाइड ट्रीटमेंट (बीजों को सूखने दें) के बाद, नाइट्रोजन फिक्सेशन को बढ़ाने के लिए राइज़ोबियम कल्चर (पैकेट पर दिए गए निर्देशों के अनुसार) से ट्रीट करें। **इन्सेक्टिसाइड** : जिन जगहों पर दीमक या सफेद ग्रब होने की संभावना है, वहाँ बीजों को क्लोरपाइरीफॉस 20 EC (6-12 ml/kg बीज) से ट्रीट करें।

“सावधानी: किसानों को सलाह दी जाती है कि वे उर्वरक डालने से पहले अपनी मिट्टी की जाँच करें।”

स्वस्थ फसलों और टिकाऊ मृदा प्रबंधन के लिए केवल आवश्यक पोषक तत्वों का ही प्रयोग करें।”

बैसल खुराक (बुवाई के समय):

जैविक एकीकरण : अंतिम जुताई के दौरान 10-12 टन/हेक्टेयर (4-5 टन/एकड़) अच्छी तरह से सड़ी हुई

गोबर की खाद (FYM) या कम्पोस्ट डालें। **खरीफ मूंगफली** : 12.5-25

किग्रा नाइट्रोजन, 25-50 किग्रा P₂O₅, 0-25 किग्रा K₂O, 25 किग्रा जिंक

सल्फेट, 7.5 टन गोबर की खाद प्रति हेक्टेयर। **ग्रीष्मकालीन मूंगफली** : 25

किग्रा नाइट्रोजन, 50 किग्रा P₂O₅, 50

किग्रा K₂O, 25 किग्रा जिंक सल्फेट, 7.5 टन गोबर की खाद प्रति हेक्टेयर।

मूंगफली, एक फलीदार पौधा होने के कारण, अपना नाइट्रोजन स्वयं स्थिर

करती है, इसलिए इसे नाइट्रोजन (N) की केवल एक छोटी "प्रारंभिक

खुराक" की आवश्यकता होती है।

फॉस्फोरस (P) जड़ों के विकास और गाँठों के निर्माण के लिए आवश्यक है।

पोटेशियम (K) फलियों में भराव और महत्वपूर्ण है। **टॉप ड्रेसिंग (अनिवार्य)**

जिप्सम : यह उचित फलियों के विकास और दानों में भराव के लिए आवश्यक है। प्रति हेक्टेयर 500

किलोग्राम जिप्सम (200

किलोग्राम/एकड़) डालें। बुवाई के

लगभग 35-45 दिन बाद, फूलों के चरम चरण में, पौधों के आधार के पास, मिट्टी चढ़ाने से ठीक पहले डालें।

सूक्ष्म पोषक तत्व : यदि मृदा परीक्षण में कमी दिखाई देती है, तो जिंक सल्फेट (25 किलोग्राम/हेक्टेयर) को

मूल खुराक के रूप में डालें या पतियों पर छिड़काव करके आयरण (Fe) या

बोरॉन (B) की कमी को ठीक करें।

5. सिंचाई प्रबंधन

सिंचाई के लिए महत्वपूर्ण चरण : **फूल आना** : (लगभग 20-30 दिन)

पेगिंग : (लगभग 40-50 दिन) - यह सबसे महत्वपूर्ण चरण है। **फलियाँ**

बनना : (लगभग 60-80 दिन) हर कीमत पर जलभराव से बचें। उचित जल निकासी सुनिश्चित करें।

6. खरपतवार प्रबंधन

उगने से पहले : बुवाई के 2 दिनों के भीतर पेंडीमेथालिन (1.0 किग्रा प्रति हेक्टेयर) जैसे पूर्व-उगने वाले

खरपतवारनाशक का प्रयोग करें। **हाथ से निराई** : 20-25 दिन और 40-45

दिन के अंतराल पर 1-2 बार हाथ से

निराई करें। पहली निराई के साथ मिट्टी भी चढ़ाई जा सकती है, जिससे सूँठों को जड़ तक पहुँचने में मदद मिलती है।

7. प्रमुख कीट एवं रोग

प्रबंधन

कीट नियंत्रण

चूसने वाले कीट (एफिडस, जैसिडस, थ्रिप्स) : ये कीट रस चूसते हैं और विषाणु जनित रोग (जैसे बुड

नेक्रोसिस) फैला सकते हैं। **नियंत्रण** : इमिडाक्लोप्रिड

70% डब्ल्यूजी (2-3 ग्राम/15

लीटर) से बीज उपचार करें। एसीफेट 75% एसपी (1.5

ग्राम/लीटर) या थायमेथोक्सम 75% एसजी (50

ग्राम/एकड़) का पतियों पर छिड़काव करें। **लीफ माइनर** :

लार्वा पतियों में सुरंग बनाकर सफेद "खान" बनाते हैं।

नियंत्रण : स्पिनोसेड 45% एसजी (60-90 ग्रा/एकड़)

या नीम के तेल (5%) का छिड़काव करें। **तंबाकू इल्ली**

(*स्प्योडोप्टेरा लिटुरा*) : लार्वा पतियों को, अक्सर समूहों में,

बड़े चाव से खाते हैं। **नियंत्रण** : नर पतंगों की निगरानी और

उन्हें फँसाने के लिए फेरोंमोन ट्रेप (4-5/एकड़) लगाएँ। युवा

लार्वा के लिए, नीम का तेल (1500 पीपीएम) या

इमामेक्विन बैजोएट 5% एसजी (0.5 ग्राम/लीटर पानी)

का छिड़काव करें।

क्लोरेटानिलिप्रोएल 18.5% एसजी को 60-90 मिलीलीटर

प्रति एकड़, 200-250 लीटर पानी में घोलकर या

फ्लूबैंडियामाइड 20% डब्ल्यूजी (60 ग्राम/हेक्टेयर)

का छिड़काव करें। **श्वेत कीट/दीमक** : ये मृदा कीट

जड़ों और फलियों को नुकसान पहुँचाते हैं। **नियंत्रण** :

इमिडाक्लोप्रिड 17.8% एसएल (जैसा कि ऊपर

बताया गया है) से बीज उपचार सबसे अच्छा निवारक

उपाय है। **रोग नियंत्रण:**

टिका (प्रारंभिक पत्ती धब्बा और पक्ष पत्ती धब्बा) :

पतियों पर छोटे, गहरे, गोलाकार धब्बे दिखाई देते हैं,

जिससे पतियाँ झड़ जाती हैं। **नियंत्रण** : बीजों को अच्छे

बीजोपचार कवकनाशी से उपचारित करें। 21 दिनों के

अंतराल पर मैन्कोजेब (0.2%) + कार्बेन्डाजिम

(0.05%) या टेबुकोनाजोल + एज़ोस्ट्रोबिन का छिड़काव

करें। **रुतुआ** : पतियों के निचले हिस्से पर लाल-भूरे रंग

के दाने दिखाई देते हैं। **नियंत्रण** : मैन्कोजेब या

प्रोपिकोनाजोल 25% ईसी (1

मिली/लीटर पानी) का छिड़काव करें। **कॉलर रॉट /**

रूट रॉट (एस्पेरगिलस) : एक कवक रोग जो कॉलर क्षेत्र

में सड़न पैदा करता है, जिससे युवा पौधे मुरझा जाते हैं और

मर जाते हैं। **नियंत्रण** : ट्राइकोडर्मा विरिडे (2.5

किग्रा/हेक्टेयर) का मिट्टी में

પ્રયોગ + થિરમ 75% ડબ્લ્યૂપી સે બીજોપચારા. **અપ્લાટોક્સિન** : સમય પર કટાઈ (35-40% નમી) + તેજી સે સુખને (<10% નમી) કો કમ કરને કે લિપે આવશ્યક હૈ.

8. કટાઈ ઓર કટાઈ કે બાદ (સુખાના ઓર મંઝારન):

કટાઈ કા સમય : ફસલ તબ કટાઈ કે લિપે તૈયાર હોતી હૈ જબ પત્તિયો પીલી હોકર ગિરને લગતી હૈ, ઓર ફલિયો કા મીતરી આવરન કાલા પડ જાતા હૈ. **પ્રક્રિયા** : પોધો કો ઉછાડના આસાન બનાને કે લિપે કટાઈ સે 2-3 દિન પહેલે ખેત મેં સિંચાઈ કરે. પોધો કો ઉછાડે, ઉછેં કુછ દિનો કે લિપે એક ઢેર મેં રચેં તાંકિ વે સૂઝ જાઈ, ઓર ફિર ફલિયો કો અલગ કર લે. **સુખાના** : અપ્લાટોક્સિન સંદૂષણ કો રોકને ઓર સુરક્ષિત મંઝારન સુનિશ્ચિત કરને કે લિપે ફલિયો કો 4-5 દિનો તક ધૂપ મેં સુખાઈ જબ તક કિ નમી કી માત્રા 8-10% તક કમ ન હો જાઈ. **અતિરિક્ત નોટ**: સ્થાનીય મુદા પરીક્ષણ યા જલવાયુ પરિસ્થિતિયો કે આધાર પર સમાયોજન કી આવશ્યકતા હો સકતી હૈ.

3. મુદામુદા: કૃષી પદ્ધતી આણિ આકામિક કીટકવ્યવસ્થાપન (મરાઠી)

GJG-22 (ગુજરાત મુદામુદા-20), હી એક અતિશય લોકપ્રિય આણિ સુધારિત મુદામુદાની જાત આહે, વિશેષતઃ ગુજરાત, ભારતાતીલ. હી અર્ધ-પસરળારી (ફર્જિનિયા ઘડ) પ્રકારની આહે જી ઉચ્ચ ઉત્પાદન ક્ષમતા આણિ ચાંગલ્યા તેલ સામગ્રીસાઠી ઓઝ્ખલી જાતે.

1. વિવિધતા વૈશિષ્ઠ્ય
પરિપક્વતા: 115-120 દિવસ (ઘરપી). **વનસ્પતી પ્રકાર:** અર્ધ-પસરળારી (ફર્જિનિયા ઘડ). **વિયાળો:** ગઢડ ગુલાબી/લાલસર રંગાચી કર્નલ. **આકાર:** જાડ કર્નલ આકાર. **તેલ સામગ્રી:** જાસ્ત (અંદાજે 50-53%). **શેલિંગ %:** ચાંગલે (અંદાજે 68-72%). **શેંગા ઉત્પાદન:** **ઘરપી (પાડસાહાલીલ)** : 18-20 કિલો/એકર (20-22 કિલો/હેક્ટર). સ્ત્રોત આણિ વાઢત્યા પરિસ્થિતિનુસાર. **સુતાવસ્થા કાલાવધી:** 30 તે 35 દિવસ.

2. માતી આણિ જમીન તયાર કરણે માતીયા પ્રકાર : ચાંગલા નિચરા હોળાળી, હલકી તે મધ્યમ પોત અસલેલી માતી જસે કી વાલુકામય ચિકામતાની કિવા ચિકામતાની વાઢૂ પક્ષતે કરતે. જડ ચિકામતાની કિવા કર્મી નિચરા હોળાળી માતી ટાઢા. **માતીયા pH** : આદર્શ pH શ્રેણી 6.5 તે 7.5 (કિંચિત આમ્લપ્રતિયોતે તદસ્થ) આહે. **જમીન તયાર કરણે** : નાંગરળી: જુને ગવત ઉપરતળ્યાસાઠી આણિ માતીચી વાલુકીય સુધારળ્યાસાઠી એક ધોલ નાંગરળી (15-20 સેમી). **કુંપણ** : ઢિગામ્યા ફોડળ્યાસાઠી આણિ બારીક, સમતલ બીજગણ્યા મિલ્કળિયાસાઠી 2-3 કુંપણ કરા. **સપાટીકરણ** : એકસમાન સિંચન આણિ યાગળીસાઠી શેત ચાંગલે સમતલ કેલે આહે યાગી ધાત્રી કરા.

3. પેરળી આણિ વિયાળે પ્રક્રિયા
પેરળીચી વેઢ: ઘરપી: 25 મે તે 30 જૂન (પાવસકા સુક ડાલ્યાવર). **વિયાળ્યાના દર:** 50-60 કિલો પ્રતિ એકર. પક્ષત તાંજે, નિરોમી આણિ ઠઢક ઢાળે વાપરા. **અંતર:** ઓઢી-તે-ઓઢી: 1૮-૨૪ ઇંચ રોપ-તે-રોપ: ૮-૧૦ સેમી. **વિયાળે પ્રક્રિયા** : વિયાળેજન્યા આણિ માતીજન્યા રોગ આણિ કીટકાંપસૂસ સંરક્ષણ કરળ્યાસાઠી હે એક મહત્વાચે પાઝલ આહે. **બુરશીનાશક** : કોલ્લર ટી, સ્પ્રેટ આણિ ઇન્ટર બુરશીજન્યા સંસર્ગ વ્યવસ્થાપિત કરળ્યાસાઠી થિરામ કિવા મેન્કોઝેબ (3 ગ્રેમ/કિલો ભિયાળે) કિવા કાર્બેન્ડાઝિમ + મેન્કોઝેબ સંયોજન (3 ગ્રેમ/કિલો ભિયાળે) સારખ્યા બુરશીનાશકને વિયાળ્યાચી પ્રક્રિયા

કરા. **બાયોનિયંત્રણ (પર્યામી):** રાસાયનિક બુરશીનાશક વાપરત નસલ્યાસ, ટ્રાયકોડેમ્ ફિરિડાઈ (૪-૫ ગ્રેમ/કિલો ભિયાળે) ને પ્રક્રિયા કરા. **બાયોચેત** : બુરશીનાશક ઉપચારાનંતર (વિયાળે સુકુ ઘા), નાયટ્રોજન સ્થિરીકરણ વાઢવિળ્યાસાઠી રાયઝોબિયમ કલ્ચરને (પેકેટ્સ યા સુચનાનુસાર) પ્રક્રિયા કરા. **કીટકનાશક:** વાઢૂવી કિવા પાંઢ્યાના અવસ્થા પ્રાદુર્ભાવ અસલેલ્યા ભાગાત, વિયાળ્યાવર કલોરપાયરીફોસ ૨૦ ઈસી (૬-૧૨ મિલી/કિલો ભિયાળે) પ્રક્રિયા કરા.

૪. ઘરેતે આણિ પોષક તત્વાંચે વ્યવસ્થાપન

“સાવધાનિરી: શેતક-ચાંગાના ઘરેતે દેખાપૂર્વી ત્વાંચા માતીચી યાચળી કરળ્યાચા સલ્લા દિલા જાતો. નિરોમી પિકાંસાઠી આણિ શાશ્વત માતી વ્યવસ્થાપનાસાઠી આવશ્યક અસલેલ્યા પોષક તત્વાંચા વાપર કરળ્યાસાઠી માતી પરીક્ષણાચા નિકાલાંચા વાપર કરા.” **બેસલ ડોસ (પેરળીચા વેઢી):** **સેંદ્રિય એકત્રીકરણ** : શેવટકા કાપળીચા વેઢી ૧૦-૧૨ ટન/હેક્ટર (૪-૫ ટન/એકર) ચાંગલે કુજલેલે શેતાતીલ ઘર (FYM) કિવા કંપોસ્ટ ઘર વાપરા. **ઘરપી મુદામુદા** : ૧૨.૫-૨૫ કિલો નત્ર, ૨૫-૫૦ કિલો પ્લોશિયમ, ૦-૨૫ કિલો K₂O, ૨૫ કિલો ડ્રિંક સલ્ફેટ, ૭.૫ ટન શેળખત પ્રતિ હેક્ટર. **ઝાઢાકી મુદામુદા** : ૨૫ કિલો નત્ર, ૫૦ કિલો પ્લોશિયમ, ૫૦ કિલો K₂O, ૨૫ કિલો ડ્રિંક સલ્ફેટ, ૭.૫ ટન શેળખત પ્રતિ હેક્ટર. **શેંગાદાળે** હે શેંગા અસલ્યાને સ્વતઃચે નાયટ્રોજન સ્થિર કરતે, મ્હળૂન ત્યાલા નાયટ્રોજન (N) ચા ફલ્ક એક છોટાસા “પ્રાપ્રિયિક ડોઝ” આવશ્યક અસતો. **ફોસ્ફરસ (P)** મુઝાંચા વિકાસાસાઠી આણિ ગાઢી વાઢવિળ્યાસાઠી આવશ્યક આહે. **પોટોશિયમ (K)** શેંગા ભરળ્યાસાઠી આણિ રોગ પ્રતિકારશક્તીસાઠી મહત્વાચે આહે. **ટોપ ડ્રેસિંગ (મહત્વાચે)** : **જિપ્સમ** : શેંગા યોગ્ય વિકાસાસાઠી આણિ કર્નલ ભરળ્યાસાઠી હે આવશ્યક આહે. પ્રતિ હેક્ટર ૫૦૦ કિલો જિપ્સમ (૨૦૦ કિલો/એકર) લાવા. **પેરળીનંતર સુમારે** ૩૫-૪૫ દિવસાંની (DAS) ફુલાંચા શિખરાવર, માતી ભરળ્યાપૂર્વી રોપાંચા પાયાજવલ લાવા, સુકમ અન્નદ્રવ્યે: જર માતીચા યાચળ્યામંધ્યે કમતરતા દિસૂન આલી તર, ડ્રિંક સલ્ફેટ (૨૫ કિલો/હેક્ટર) બેસલ ડોસ મ્હળૂન વાપરા કિવા પાનાંચા વ્યવસ્થાપનાં લોહ (Fe) કિવા બોરોન (B) ચી કમતરતા દૂર કરા.

૫. સિંચન વ્યવસ્થાપન
સિંચનાકી મહત્વાચે વર્ધ : ફુલે **ભરળે** : (અંદાજે ૨૦-૩૦ દિવસ) **પેરિંગ** : (અંદાજે ૪૦-૫૦ દિવસ) - હા સર્વાત મહત્વાચા ટપ્પા આહે. **શેંગા વિકસિત કરણે** : (અંદાજે ૬૦-૮૦ દિવસ) કોળત્યાહી પરિસ્થિતીત પાળી સાચળે ટાઢા. યોગ્ય નિચરા સુનિશ્ચિત કરા.

૬. તળ વ્યવસ્થાપન
ઝાગવળીપૂર્વી : પેરળીનંતર ૨ દિવસાંચા આપ ટેંડીમેથાલિન (૧.૦ કિલો એ.આય./હેક્ટર) સારખે ઝાગવળીપૂર્વીચે તળનાશક વાપરા. **હાતાને તળ કાઢળે** : ૨૦-૨૫ ડીએસ આણિ ૪૦-૪૫ ડીએસ યા વેગાને ૧-૨ હાતાને તળ કાઢા. પહિલી તળ કાઢળે માતીચા સાહાય્યાને કરતા યેતે, જ્યામુલે પેગમંધ્યે પ્રવેશ હોળ્યાસ મદત હોતે.

૭. પ્રમુખ કીટક આણિ રોગ વ્યવસ્થાપન
કીટક નિયંત્રણ: **શોષક કીટક (માવા, તુઢતુઢે, ફુલકિઢે)** : હે કીટક રસ શોષતાત આણિ વિષાણુજન્યા રોગ (જસે કી કાળી નેક્રોસિસ) પસરવૂ શકતાત. **નિયંત્રણ**

: ડિમિડાક્લોપ્રિડ ૭૦% ડબ્લ્યૂપી (૨-૩ ગ્રેમ/૧૫ લિટર) સહ બીજપ્રક્રિયા. ઍસિફેટ ૭૫% એસી (૧.૫ ગ્રેમ/લિટર) કિવા ધાયમેથોક્સમ ૭૫% એસી (૫૦ ગ્રેમ/એકર) ચા પાનાંવર ફવારળી કરા. **પાનાંવર ઘાળકામ કરળારા કીટક** : અલ્યા પાનાંમંધ્યે શિરતાત, જ્યામુલે પાંઢેરે “ઘાળી” તયાર હોતાત. **નિયંત્રણ** : સ્પિનોસેડ ૪૫% એસી (૬૦-૧૦ મિલી/એકર) કિવા કઢુલિંબાચે તેલ (૫%) ફવારળી કરા. **તંબાઢૂવા સુરવંટ (સ્પોડોપ્ટેરા લિટુરા)** : અલ્યા પાનાંવર ભક્ષયળે ઘાતાત, બહુતેકદા ગટાંમંધ્યે. **નિયંત્રણ** : નર પતંગાંચે નિરીક્ષણ કરળ્યાસાઠી આણિ ત્યાં પકડળ્યાસાઠી પેરોમોન સાપલે (૪-૫/એકર) લાવા. તરળ અલ્યાસાઠી, કઢુલિંબાચે તેલ (૧૫૦૦ પીપીએમ) કિવા એમામેક્ટિન બેંઝોપાટ ૫% એસી (૦.૫ ગ્રેમ/લિટર પાળી) ફવારળી કરા. **ક્લોરોટ્રાનિલિપ્રોલ ૧૮.૫% એસી ૬૦-૧૦ મિલી પ્રતિ એકર, ૨૦૦-૨૫૦ લિટર પાળ્યાત મિસલૂન કિવા પ્લુબેન્ડિયામાઈડ ૨૦% ડબ્લ્યૂપી (૬૦ ગ્રેમ/હેક્ટર)** ફવારળી કરા. **પાંઢેરે અઢી / વાઢૂવી** : હે માતીતીલ કીટક મુઝાંના આણિ શેંગાના નુક્સાન કરતાત. **નિયંત્રણ** : ડિમિડાક્લોપ્રિડ ૧૭.૮% એસઇલ (વર નમૂદ કેલ્યાપ્રમાણે) સહ બીજપ્રક્રિયા કરળે હા સર્વોત્તમ પ્રતિબંધાત્મક ઉપાય આહે. **રોગ નિયંત્રણ: ટિકા (લવકર) પાનાંવર યેગારા ડાગ આણિ ડિશિરા યેગારા ડાગ** : પાનાંવર લહાન, ગઢડ, ગોલાકાર ડાગ દિસતાત જ્યામુલે પાનાગલ હોતે. **નિયંત્રણ** : ચાંગલ્યા વિયાળે પ્રક્રિયા કેલેલ્યા બુરશીનાશકાચા વાપર કરૂન વિયાળ્યાવર પ્રક્રિયા કરા. ૨૧ દિવસાંચા અંતરાને મેન્કોઝેબ (૦.૨%) + કાર્બેન્ડાઝિમ (૦.૦૫%) કિવા ટેબુકોનાઝોલ + ઍઝોસ્ટ્રીબિનચી ફવારળી કરા. **ગંજ** : પાનાંચા ઘાલચા બાઢૂલા લાલસર તપકિરી રંગાચે ફોડ દિસતાત. **નિયંત્રણ** : મેન્કોઝેબ કિવા પ્રોપિકોનાઝોલ ૨૫% ઈસી (૧ મિલી/લિટર પાળી) ફવારળી કરા. **કોલ્લર રોટ / રૂટ રોટ (અંસ્પરગિલસ)** : કોલ્લરચા ખાગાત કુજગણારા બુરશીજન્યા રોગ, જ્યામુલે કોવઢી ડ્રાઢે મરતાત. **નિયંત્રણ** : ટ્રાયકોડેમ્ ફાઇરાઈડ (૨.૫ કિલો/હેક્ટર) + થિરામ ૭૫% ડબ્લ્યૂપી સહ વિયાળે પ્રક્રિયા માતીલ લાવા. **અંપ્લાટોક્સિન** : વેઢેવર કાપળી કર્મી કરળ્યાસાઠી (૩૫-૪૦% ઓલાવા) + જલદ વાઢળે (<૧૦% ઓલાવા) આવશ્યક આહે.

૮. કાપળી આણિ કાઢળીનંતર (વાઢવળે આણિ સાઠવળુક):
કાપળી વેઢ : પાને પિવઢી પઢૂન ગઢૂ લાગતાત આણિ શેંગાંચે આતીલ કવચ કાઢે પડતે તેઢા પીક કાપળીસાઠી તયાર હોતે. **પ્રક્રિયા** : કાપળીચા ૨-૩ દિવસ આધી શેતાત પાળી ઘા ઝેળેકરૂન રોપે ઉપરળે સોપે હોઈલ. રોપે ઉપટૂન ઘ્યા, કાહી દિવસ બેરે હોળ્યાસાઠી ત્યાંના રચૂન ઢેવા આણિ નંતર શેંગા વેઢલ્યા કરા. **વાઢવળે** : અંપ્લાટોક્સિન દૂષિત હોળ્યાપાસૂન રોખળ્યાસાઠી આણિ સુરક્ષિત સાઠવળુક સુનિશ્ચિત કરળ્યાસાઠી શેંગા ૪-૫ દિવસ ઝાઢાત વાઢવા. **અતિરિક્ત ટીપ** : સ્થાનિક માતી યાચળ્યા કિવા હવામાન પરિસ્થિતિનુસાર સમાયોજન આવશ્યક અસૂ શકતે.

4. મગફળી: કૃષિ પદ્ધતિઓ અને સંકલિત જીવાતવ્યવસ્થાપન (ગુજરાતી)

GJG-22 (ગુજરાત મગફળી-20), ખાસ કરીને ગુજરાતમાં, ભારતમાં ખૂબ જ લોકપ્રિય અને સુધારેલી મગફળીની જાત છે. તે અર્ધ-ફેલાતી (વર્જિનિયા ગુચ્છ) પ્રકારની છે જે તેની ઉચ્ચ ઉપજ ક્ષમતા અને સારા તેલ સામગ્રી માટે જાણીતી છે.

1. વિવિધતા લાક્ષણિકતાઓ પરિપક્વતા: 115-120 દિવસ (ખરીફ). **છોડનો પ્રકાર:** અર્ધ-ફેલાતી (વર્જિનિયા ગુચ્છ) **બીજ:** ઘેરા ગુલાબી/લાલ રંગના કર્નલો. **કદ:** ઘાટા કર્નલોનું કદ **તેલનું પ્રમાણ:** ઊંચું (આશરે 50-53%). **શેલિંગ %:** સારું (આશરે 68-72%). **શીંગા ઉપજ:** **ખરીફ (વરસાદયુક્ત)** : 18-20 કિલો/હેક્ટર (20-22 કિલો/હેક્ટર). **સ્ત્રોત અને વૃદ્ધિની પરિસ્થિતિઓ પર આધાર રાખીને:** **સુચિતનો સમયગાળો:** 30 થી 35 દિવસ.

2. માટી અને જમીનની તૈયારી જમીનનો પ્રકાર: સારી રીતે પાણી નિતારાયેલી, હળવી થી મધ્યમ પોતવાળી જમીન જેમ કે રેતાળ લોમ અથવા લોમી રેતી પસંદ કરે છે. ભારે માટીવાળી, અથવા નબળી રીતે પાણી નિતારાયેલી જમીન ટાળો. **માટી pH:** આદર્શ pH શ્રેણી 6.5 થી 7.5 (થોડી એસિડિક થી તટસ્થ) છે. **જમીનની તૈયારી:** ખેતર જમીન ઘડને ઉખેડી નાખવા અને જમીનની વાયુમિશ્રણ સુધારવા માટે એક ઊંડી ખેડાણ (15-20 સે.મી.). હળવા તોડવા અને બારીક, સમતળ બીજ પથારી મેળવવા માટે 2-3 કાપણી કરો. **સમતીકરણ:** ખાતરી કરો કે ખેતર સમાન સિંચાઈ અને અંકુરણ માટે સારી રીતે સમતળ થયેલ છે.

3. વાવણી અને બીજ માવજત વાવણીનો સમય: ખરીફ: 25 મે થી 30 જૂન (ચોમાસાની શરૂઆત સાથે) **બીજ દર:** 60-70 કિલો પ્રતિ એકર. ઉપકૃત તાજા, સ્વચ્છ અને ઘાટા દાણાઓ ફેંકવા કરો. **અંતર: પંક્તિ-થી-પંક્તિ:** 18-24 ઇંચ **છોડ-થી-છોડ:** 8-10 સે.મી. **બીજ માવજત :** બીજજન્ય અને માટીજન્ય રોગો અને જીવાતો સામે રક્ષણ મેળવવા માટે આ એક મહત્વપૂર્ણ પગલું છે. **ફૂગનાશક :** કોલર રોટ, મૂળનો સડો અને અન્ય ફૂગના ચેપને નિયંત્રિત કરવા માટે થિરામ અથવા મેન્કોઝેબ (3 ગ્રામ/કિલો બીજ) અથવા કાર્બેન્ડાઝિમ + મેન્કોઝેબ મિશ્રણ (3 ગ્રામ/કિલો બીજ) જેવા ફૂગનાશકથી બીજની સારવાર કરો. **જેવિક નિયંત્રણ (સેકલ્પિક):** જો રાસાયણિક ફૂગનાશકોનો ઉપયોગ ન કરતા હોય, તો ટ્રાઇકોડેમ્ વિરાઇડ (૪-૫ ગ્રામ/કિલો બીજ) થી સારવાર કરો. **નિયંત્રણ :** પછી (બીજને સૂકવવા દો), નાઇટ્રોજન ફિક્સેશન વધારવા માટે રાઇઝોબિયમ કલ્ચર (પેકેટની સૂચનાઓ મુજબ) થી સારવાર કરો. **જંતુનાશક:** ઉધઈ અથવા સફેદ ઇયળનો શિકાર બનતા વિસ્તારોમાં, બીજને ક્લોરપાયરીફોસ 20 ઇસી (6-12 મિલી/કિલો બીજ) થી માવજત કરો.

૪. ખાતર અને પોષક તત્વોનું સંચાલન
“સાવચેતી: ખેડૂતોને ખાતર નાખતા પહેલા તેમની માટીનું પરીક્ષણ કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. તંદુરસ્ત પાક અને ટકાઉ માટી વ્યવસ્થાપન માટે જરૂરી પોષક તત્વોનો જ ઉપયોગ કરવા માટે માટી

પરીક્ષણના પરિણામોનો ઉપયોગ કરો.” **મૂળભૂત માત્રા (વાવણી વખતે) :** **કાર્બનિક એકીકરણ** (લેવાલા કાપણી દરમિયાન 10-12 ટન/હેક્ટર (4-5 ટન/એકર) સારી રીતે વિદ્યારિત ફર્મ યાર્ડ ખાતર (FYM) અથવા ખાતરનો ઉપયોગ કરો. **ખરીફ મગફળી** : 12.5-25 કિલો નાઇટ્રોજન, 25-50 કિલો ફોસ્ફરસ, 0-25 કિલો કોહાઇડ્રોજન, 25 કિલો ઝીંક સલ્ફેટ, 7.5 ટન એફવાયએમ પ્રતિ હેક્ટર. **ઉનાળુ મગફળી** : 25 કિલો નાઇટ્રોજન, 50 કિલો ફોસ્ફરસ, 50 કિલો કોહાઇડ્રોજન, 25 કિલો ઝીંક સલ્ફેટ, 7.5 ટન એફવાયએમ પ્રતિ હેક્ટર. મગફળી, કોળ હોવાથી, પોતાના નાઇટ્રોજનને સુધારે છે, તેથી તેને નાઇટ્રોજન (N) ની માત્ર થોડી “પ્રારંભિક માત્રા” ની જરૂર પડે છે. ફોસ્ફરસ (P) મૂળ વિકાસ અને ગાંઠો માટે મહત્વપૂર્ણ છે. પોટેશિયમ (K) શીંગો ભરવા અને રોગ પ્રતિકાર માટે મહત્વપૂર્ણ છે. **ટોપ ડ્રેસિંગ (મહત્વપૂર્ણ):** જીપ્સમ : શીંગોના યોગ્ય વિકાસ અને કર્નલ ભરવા માટે આ જરૂરી છે. પ્રતિ હેક્ટર 500 કિલો જીપ્સમ (200 કિગ્રા/એકર) લાગુ કરો. વાવણી પછી લગભગ 35-45 દિવસ (DAS) ના ફૂલાના ટોચના તબક્કામાં, માટી નાખતા પહેલા છોડના પાયાની નજીક લાગુ કરો. **સુકમ પોષકતત્વો :** જો માટી પરીક્ષણમાં ખામીઓ દેખાય, તો ઝીંક સલ્ફેટ (25 કિગ્રા/હેક્ટર) મૂળ માત્રા તરીકે લાગુ કરો અથવા પાંડડા પર છંટકાવ કરીને આયર્ન (Fe) અથવા બોરોન (B) ની ઉણપને દૂર કરો.

૫. સિંચાઈ વ્યવસ્થાપન સિંચાઈ માટેના મહત્વપૂર્ણ તબક્કાઓ : **ફૂલ ઉગાડવા :** (આશરે ૨૦-૩૦ ડીએએસ) **પેરિંગ :** (આશરે ૪૦-૫૦ ડીએએસ) - આ સૌથી મહત્વપૂર્ણ તબક્કો છે. **શિંગ વિકાસ :** (આશરે ૬૦-૮૦ ડીએએસ) કોઈપણ કિંમતે પાણી ભરાવાનું ટાળો. યોગ્ય ડ્રેનેજની ખાતરી કરો.

૬. નીંદણ વ્યવસ્થાપન ઉદભવ પહેલા : વાવણીના 2 દિવસની અંદર પેડીમેથાલિન (1.0 કિલોગ્રામ એ.આઈ./હેક્ટર) લાગુ કરો. ઉદભવ પહેલાં નિંદણનાશક જાવું કરો. **ઢાથથી નીંદણ :** 20-25 દિવસના અંતરે અને 40-45 દિવસના અંતરે 1-2 ઢાથથી નીંદણ કરો. પ્રથમ નીંદણને માટીકામ સાથે જોડી શકાય છે, જે ખીલાના પ્રવેશમાં મદદ કરે છે.

૭. મુખ્ય જીવાત અને રોગ વ્યવસ્થાપન જીવાત નિયંત્રણ : ચૂસક જીવાત (મોલો, લીલી પોપટી, શિપસ): આ જીવાત રસ ચૂસે છે અને વાયરલ રોગો (જેમ કે બસ નેક્રોસિસ) ફેલાવી શકે છે. **નિયંત્રણ :** ઇમિડાક્લોપ્રિડ 70% WG (2-3 ગ્રામ/15 લિટર) સાથે બીજની સારવાર. એસિફેટ 75% SP (1.5 ગ્રામ/લિટર) અથવા થાયમોથોક્સમ 75% SG (50 ગ્રામ/એકર) નો પાંડડા પર છંટકાવ. **પાન ખાણિયો :** પાંડડામાં ટનલ બનાવે છે, સફેદ “ખાણો” બનાવે છે. **નિયંત્રણ :** સ્પિનોસેડ 45% SC (60-90 મિલી/એકર) અથવા લીમડાનું તેલ (5%) છંટકાવ કરો. **તમાકુ કેટરપિલર (સ્પોડોપ્ટેરા લિટુરા) :** લાર્વા પાંડડા પર ખાઉધરાણું કરે છે, ઘણીવાર જૂથોમાં. **નિયંત્રણ :** નર જીવાતોની નિરીક્ષણ કરવા અને તેમને પકડવા માટે ફેરોમોન ફાંસો (4-5/એકર) ગોઠવો. નાના લાર્વા માટે, લીમડાનું તેલ (૧૫૦૦ પીપીએમ) અથવા એમામેક્ટીન

બેન્ઝોએટ ૫% એસજી (૦.૫ ગ્રામ/લિટર પાણી) છંટકાવ કરો. ક્લોરાન્ટ્રીપ્રોપ્રોલ ૧૮.૫% એસજી ૬૦-૮૦ મિલી પ્રતિ એકર, ૨૦૦-૨૫૦ લિટર પાણીમાં ભેળવીને છંટકાવ કરો અથવા ફ્લુબેન્ડિયામાઇડ ૨૦% ડબલ્યુજી (૬૦ ગ્રામ/હેક્ટર) છંટકાવ કરો. **સફેદ છીપ / ઉધઈ :** આ માટીના જીવાતો પ્રતિ હેક્ટર. **મોડા ટપકા :** પાંડડા પર નાના, ઘેરા, ગોળાકાર ટપકા દેખાય છે, જેના કારણે પાનખર ખરી પડે છે. **નિયંત્રણ :** બીજને સારી બીજ સારવાર ફૂગનાશકનો ઉપયોગ કરીને માવજત કરો. મેન્કોઝેબ (0.2%) + કાર્બેન્ડાઝીમ (0.05%) અથવા ટેબુકોનાઝોલ + એઝોસ્ટ્રોબિનનો 21 દિવસના અંતરાલ પર છંટકાવ કરો. **કાટ :** પાંડડાની નીચેની બાજુએ લાલ-ભૂરા રંગના ફોલ્લા દેખાય છે. **નિયંત્રણ :** મેન્કોઝેબ અથવા પ્રોપીનોનાઝોલ 25% EC (1 મિલી/લિટર પાણી)નો છંટકાવ કરો. **કોલર રોટ / રૂટ રોટ (અંસ્પરગિલસ) :** કોલર વિસ્તારમાં સડો થવાનું કારણ બને છે, જેના કારણે નાના છોડ સુકાઈ જાય છે અને મૃત્યુ પામે છે. **નિયંત્રણ :** ટ્રાઇકોડેમ્ વિરાઇડ (2.5 કિગ્રા/હેક્ટર) + થિરામ 75% WP સાથે બીજ માવજતનો માટીમાં ઉપયોગ. **એફલાટોક્સિન :** સમયસર લણણી (35-40% ભેજ) + ઝડપી સૂકવણી (<10% ભેજ) ઘટાડવા માટે જરૂરી છે.

૮. લણણી અને લણણી પછી (સૂકવણી અને સંગ્રહ): **લણણીનો સમય :** જ્યારે પાંડડા પીળા થઈ જાય છે અને ખરી પડવા લાગે છે, અને શીંગોનો આંતરિક ભાગ કાળો થઈ જાય છે ત્યારે પાક લણણી માટે તૈયાર હોય છે. **પ્રક્રિયા :** છોડને ખેંચવાનું સરળ બનાવવા માટે લણણીના ૨-૩ દિવસ પહેલા ખેતરમાં પાણી આપો. છોડને ખેંચો, તેને થોડા દિવસો માટે સ્ટેક કરો જેથી તે સુકાઈ જાય અને પછી શીંગોને અલગ કરો. **સૂકવણી :** એફલેટોક્સિન દૂષણને રોકવા અને સુરક્ષિત સંગ્રહ સુનિશ્ચિત કરવા માટે ભેજનું પ્રમાણ ૮-૧૦% સુધી ઘટી જાય ત્યાં સુધી શીંગોને ૪-૫ દિવસ સુધી તડકામાં સૂકવો. **વધારાની નોંધ :** સ્થાનિક માટી પરીક્ષણ અથવા આબોહવાની પરિસ્થિતિઓના આધારે ગોઠવણોની જરૂર પડી શકે છે.